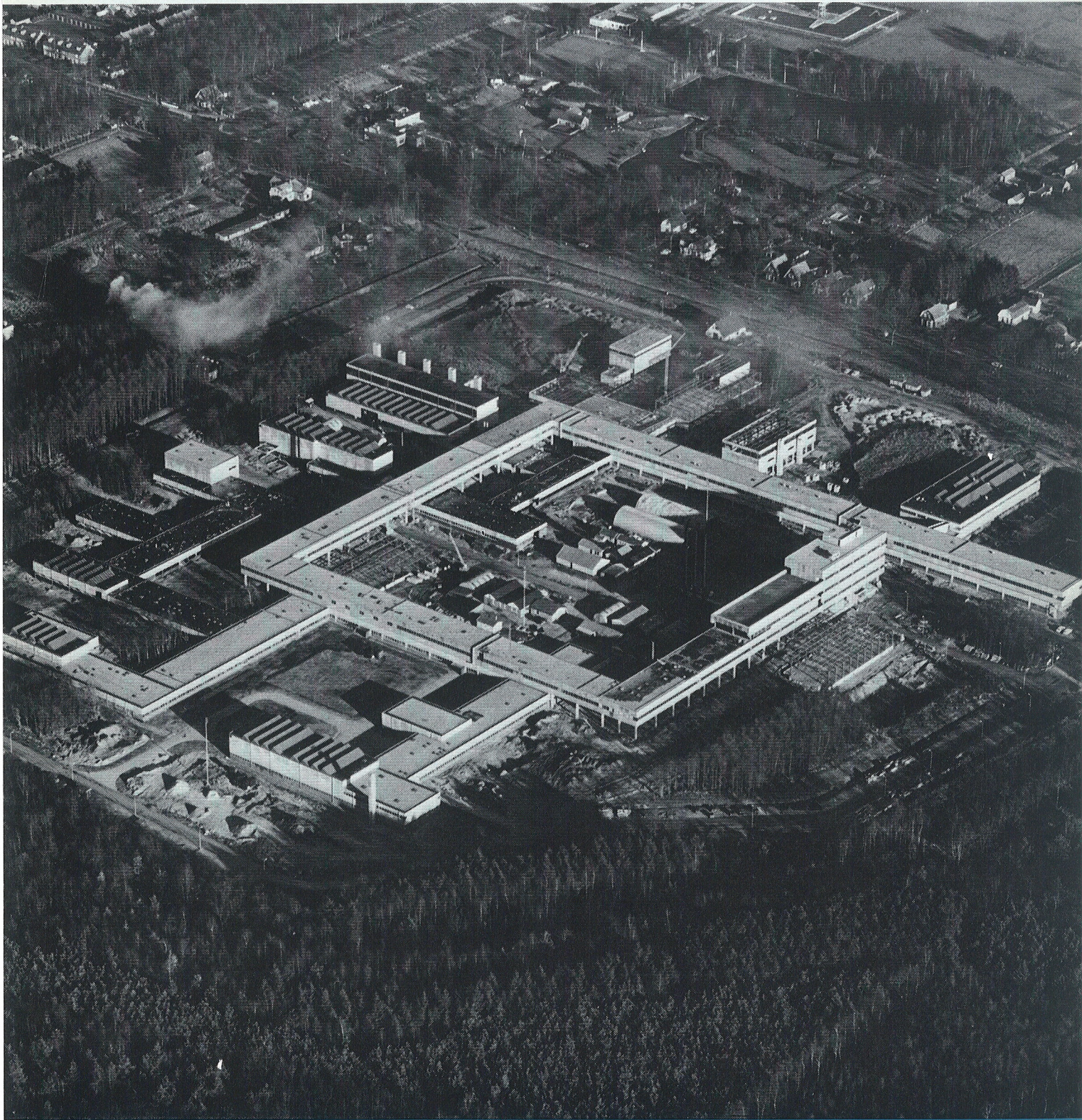

TNO KONTAKT

Personeelsorgaan van de Nederlandse Centrale Organisatie voor Toegepast-Natuurwetenschappelijk Onderzoek TNO
Februari 1972 - jaargang 16 - nummer 2 - maandblad

In memoriam Prof. Dr. Ir. G. van Iterson

Op 4 januari 1972 overleed te Wassenaar Prof. Dr. Ir. Gerrit van Iterson.

Prof. Van Iterson bereikte de hoge leeftijd van 93 jaar. Een man ging heen die vele decennia achtereenvolgende op eminente wijze zijn uitzonderlijke gaven in dienst stelde van de Nederlandse gemeenschap. Van 1907 tot 1948 was Prof. Van Iterson hoogleraar aan de Technische Hogeschool te Delft. Reeds in 1923 maakte hij deel uit van de bekende 'Commissie Went'. Het in februari 1925 aan de regering aangeboden rapport van deze commissie heeft er in zeer belangrijke mate toe bijgedragen, dat de Wet tot regeling van het toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek in Nederland tot stand kwam en na jaren van voorbereidend werk in 1930 door beide Kamers werd

aangenomen. De inwerkingtreding van deze 'TNO-wet' op 1 mei 1932 (Staatsblad S177, KB 22.4.1932) heeft het mogelijk gemaakt, dat TNO het werk kon beginnen.

Prof. Van Iterson volgde op 27 december 1935 Prof. Went op als voorzitter van de Centrale Organisatie TNO. Tot 1 mei 1939 hanteerde hij de voorzittershamer.

Reeksen van jaren was de overledene lid van het bestuur van de Centrale Organisatie TNO en lid van het dbCO. Zijn tijd als voorzitter van onze organisatie kenmerkte zich door zijn onvermoeid streven om TNO de plaats te geven, die haar volgens de wet toekwam. Als voorzitter of als lid van talrijke (TNO-)commissies heeft Prof. Van Iterson op de bres gestaan, als het belang van TNO dit vroeg. Eerst in het begin van 1948 trok hij zich terug; met uitzondering van het lidmaatschap van het bestuur der Centrale Organisatie TNO bedankte hij voor alle lidmaatschappen van commissies en besturen. In de loop van 1956 is hem op zijn verzoek ontslag verleend als lid van het bestuur van de Centrale Organisatie TNO.

Prof. Van Iterson is thans van ons heengegaan. Wij zullen hem blijven herinneren als een der wijzen, die reeds een halve eeuw geleden onwrikbaar van mening was, dat het samengaan van met wetenschappelijk onderzoek belaste instellingen noodzakelijk was, om van de resultaten van dat onderzoek zoveel mogelijk te benutten. De crematie heeft op 6 januari in stilte plaatsgehad. Hij ruste in vrede.

Mededelingen uit het overleg tussen dbCO en CPR. d.d. 10 januari 1972

1. De waarnemend voorzitter introduceerde in deze vergadering de nieuwe voorzitter van de Centrale Organisatie TNO, Prof. Dr. Ir. A. A. Th. M. van Trier, en droeg na een inleidend woord het voorzitterschap aan hem over.

2. Overleg werd gepleegd over de vraag of het nog aanbeveling verdient om, vooruitlopend op de algehele herziening der arbeidsvoorwaarden, een incidentele wijziging hierin aan te brengen door het opnemen van een artikel betreffende het vertegenwoordigend overleg. Aanleiding hiertoe was mede de omstandigheid, dat met de voorgestelde wijziging van de statuten van het pensioenfonds TNO het vertegenwoordigend overleg formeel een taak zou hebben gekregen met betrekking tot de benoeming van de leden van het bestuur van het pensioenfonds. Afgezien van het feit dat de herziening van de structuur van het pensioenfonds momenteel geen doorgang kan vinden, werd ook gemeend dat het ad hoc creëren van een formele basis voor het personeelsoverlegorgaan niet nodig was, omdat dit overleg wel degelijk een rechtsbasis heeft, gegrond op:

- a. de officiële installatie op 28 september 1967 door de voorzitter van de Centrale Organisatie TNO;
- b. het daarna feitelijk functioneren en het daaruit ontstane gewoonterecht.

3. Tegen de achtergrond van zowel de huidige financieel-economische als maatschappelijke en wetenschappelijke ontwikkelingen mag worden verwacht dat ook TNO zich zal moeten heroriënteren, hetgeen wellicht zal kunnen leiden tot herstructurering. Het dbCO en de CPR hebben beide de wil uitgesproken in deze zaken constructief

samen te werken, waarbij de CPR op tijdige inschakeling van het vertegenwoordigend overleg in de daarvoor in aanmerking komende geledingen heeft aangedrongen.

4. Door het Ministerie van Financiën is afwijzend beschikt op het verzoek de premiecompensatie AOW/AWW te verhogen, aangezien deze bij TNO reeds uitgaat boven de norm die men wil aanhouden voor de door het Rijk gesubsidieerde instellingen.

5. Betreffende de verhouding tot de vakbonden werd medegedeeld, dat hierin nog geen voortgang kon worden gemaakt door ziekte in de delegatie van de SBO.

6. In TNO-Kontakt zal een vervolgartikel worden gepubliceerd over de afloop van het overleg inzake de regeling van rechtsgeschillen. Over de tekst van dit artikel werd overeenstemming bereikt.

Foto binnenkant omslag:
van de heer L. v. d. Roest,
Hoofdkantoor.

Foto omslag:
Op 28 december 1971, te laat voor het januarinumnummer, ontvingen wij deze luchtopname van het TNO-complex te Apeldoorn. Duidelijk blijkt, dat de realisatie van het bouwplan in een kwiek tempo voortgang vindt!
De foto werd gemaakt door KLM Aerocarto N.V.

Mededeling Gezondheidsorganisatie TNO

Het bestuur van de Gezondheidsorganisatie TNO heeft een Commissie Landelijk Epilepsie-Onderzoek (CLEO) ingesteld, welke tot taak heeft de coördinatie van het wetenschappelijk onderzoek ten behoeve van de epilepsie-bestrijding in Nederland te bevorderen en mee te werken om het Nederlands onderzoek in internationaal verband meer mogelijkheden te geven. De commissie zal tevens het epilepsie-onderzoek begeleiden, dat reeds plaatsvindt in het kader van de Gezondheidsorganisatie TNO. De commissie is als volgt samengesteld:

Dr. A. P. Cassee (klinische psychologie);
Dr. E. Dekker (sociologie);
Dr. K. F. Kerrebijn, (pediatrie), voorzitter;

Prof. Dr. E. L. Noach (neuropharmacologie);
Prof. Dr. H. M. van Praag (biologische psychiatrie);
Prof. Dr. A. Staal (neurologie);
Dr. A. C. de Vet (neurochirurgie);
Prof. Dr. P. E. Voorhoeve (neurofysiologie).

De principiële vertegenwoordiging van de Federatie voor Epilepsie-bestrijding zal nog worden geëffectueerd.

Als coördinator van de CLEO zal optreden Dr. H. Meinardi (wetenschappelijk geneesheer-direkteur van de Stichting Meer en Bosch te Heemstede).

Het secretariaats-adres van de commissie luidt: Commissie Landelijk Epilepsie-Onderzoek TNO, postbus 297, 's-Gravenhage. (Telefoon 070 - 81 44 81, toestel 324).

De commissie is voornemens allereerst een werkschema op te stellen en prioriteiten van onderzoek te bepalen. In verband hiermee is het van belang dat de commissie op de hoogte wordt gesteld van alle in Nederland lopende, voorgenomen of gewenste onderzoeken op het terrein van de epilepsie-bestrijding. Gaarne inbreng hiervan op het eerder aangegeven secretariaats-adres.

Raad van Toezicht en Advies van het Planologisch Studiecentrum TNO geïnstalleerd

Op woensdag 19 januari 1972 heeft Ir. E. F. Boon, ondervoorzitter van de Centrale Organisatie TNO, in een besloten bijeenkomst de Raad van Toezicht en Advies van het Planologisch Studiecentrum TNO geïnstalleerd.

Het bestuur van de Centrale Organisatie TNO heeft reeds eerder formeel het Planologisch Studiecentrum TNO opgericht. (Zie TNO-Kontakt, dec. 1971, blz. 281).

Het studiecetrum heeft tot taak het verrichten van planologisch onderzoek ten behoeve van de ruimtelijke ordening in Nederland. De voornaamste aspecten van de werkzaamheden worden gevormd door:

- a. het verzamelen van gegevens die voor de ruimtelijke ordening van belang zijn;
- b. het verrichten of doen verrichten van onderzoekingen met betrekking tot relevante planologische problemen;
- c. het stimuleren van het planologisch onderzoek in Nederland.

Per 1 november 1971 werd Dr. J. D. Buissink benoemd tot directeur van het Planologisch Studiecentrum TNO.

De geïnstalleerde Raad van Toezicht en Advies telt naast een vertegenwoordiger van TNO 16 leden, waaronder:

- a. deskundigen op de relevante gebieden van wetenschap;
- b. vertegenwoordigers van planologische beleidsorganen;
- c. vertegenwoordigers van beroeps- en vakorganisaties.

Voorts heeft Z.K.H. Prins Claus der Nederlanden zich bereid verklaard zitting te nemen in de Raad.

Tot voorzitter van de Raad werd gekozen Ir. Th. Quené, directeur van de Rijksplanologische Dienst; tot ondervoorzitter Prof. Dr.

W. Steigenga, hoogleraar in de Planologie en Demografie aan de Universiteit van Amsterdam; tot secretaris mej. M. B. van Lennep, adj. sec. Centrale Organisatie TNO.

Leden van de Raad van Toezicht en Advies van het Planologisch Centrum TNO

Z.K.H. Prins Claus der Nederlanden, Paleis Lange Voorhout, 's-Gravenhage.

Ir. E. F. Boon, onder-voorzitter Centrale Organisatie TNO, Juliana van Stolberglaan 148, 's-Gravenhage.

Dr. J. Buit, voor: Sectie van Planologische Onderzoekers (SPO) p/a Geografisch Instituut van de VU, De Boelelaan 1105, Amsterdam-Buitenveldert.

Ir. A. Feddes, voor: Nederlands Christelijk Werkgeversverbond en: Verbond van Nederlandse Ondernemingen p/a Verenigde Bedrijven Bredero N.V., Nieuwe Gracht 6, Utrecht.

Mr. P. R. Leopold, p/a N.V. Nederlandse Spoorwegen, Moreelsepark 1, Utrecht.

Prof. Dr. Ir. F. M. Maas, p/a Afdeling Bouwkunde, TH-Delft, Berlageweg 1, Delft.

Mr. H. E. Phaff, voor: Vereniging van Nederlandse Gemeenten, Paleisstraat 5, 's-Gravenhage.

Ir. Th. Quené, voor: Rijksplanologische Commissie, Lange Voorhout 19, 's-Gravenhage.

Drs. G. J. Reinink, voor: Stichting Universitair Instituut voor Sociaal-Wetenschappelijk

Onderzoek (SISWO), O.Z. Achterburgwal 128, Amsterdam.

Prof. Dr. W. Steigenga, p/a Planologisch en Demografisch Instituut, Universiteit van Amsterdam, Dapperstraat 115, Amsterdam-Oost.

Prof. Ir. J. van Tol, voor: Bond van Nederlandse Stedebouwkundigen (BNS), p/a Afdeling Bouwkunde, Technische Hogeschool Delft, Berlageweg 1, Delft.

Mr. O. W. A. Baron van Verschuer, voor: Interprovinciaal Overleg Orgaan p/a Provinciehuis, Markt 11, Arnhem.

Drs. H. van der Weijde, voor: Nederlands Instituut voor Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting (NIROV), Javastraat 6, 's-Gravenhage.

F. J. Willems, voor: Overlegorgaan NVV, NKV, CNV p/a NVV, Postbus 8110, Utrecht.

Prof. Dr. G. A. Wissink, p/a Planologisch Instituut, Katholieke Universiteit Nijmegen, Berg en Dalseweg 122, Nijmegen.

Stonehenge (Wiltshire).

Denk eens aan Engeland

Wél doen: tussen 15 juli en 15 augustus naar Midden-Engeland gaan want alle 60 miljoen Engelsen zitten dan in een strook van 15 km breed langs de kust.

Er is sedert de laatste oorlog nogal wat veranderd in de wijze waarop wij onze vakanties besteden. Wij laten ons per vliegtuig massaal naar verre, zonnige streken voeren of wij laden vrouw en kinderen in de auto en spoeden ons, al dan niet voorzien van caravan of bagagewagen naar onze bestemming. De touringcar bestaat nog wel maar geldt voor lange reizen toch wel meer en meer als een curieus overblijfsel uit vervlogen tijden. Onveranderd is echter de achterdocht waarmee iemand wordt beschouwd die zegt zijn vakantie in Engeland te willen doorbrengen. De duidelijke dwaas behoeft niet direkt gevaarlijk te zijn maar zeker weet U dat nooit. Dit werkt zelfs door bij onze onvolprezen ANWB; men is nog wel in staat U te vertellen hoe U Engeland kunt bereiken maar over wat U daarna in dit land buiten Londen en de Zuid-kust kunt doen kan men U nauwelijks uitsluitsel geven. Jammer, want de enige reden waarom Engeland als vakantie-land nog niet is ontdekt kan zijn, dat degenen die er kennis mee maakten hun wetenschap angstvallig voor zichzelf houden. Daarom hier in vogelvlucht enkele aspecten van dit

land aan de hand waarvan U zelf kunt beslissen of het voor U de moeite waard is deze vakantie-mogelijkheid nader te overwegen.

Het klimaat

Alle kritiek op Engeland loopt steeds uit op de constatering dat het er altijd regent. De regenkans varieert met het deel van Engeland waar U heen gaat: weinig kans in Zuid-Engeland tot veel kans in het meren-district. Het gaat echter steeds om gemiddelden en waarom zou al die regen juist vallen als U er bent? Oostenrijk, Zwitserland en Noord-Italië zijn ook beslist geen zekerheden. In ca. 9 vakantieweken verdeeld over 3 jaar hebben ons totaal 2 regendagen (nog niet eens verregende dagen) opgeleverd. U kunt ook geluk hebben.

Landschap

Een Engelsman zei eens dat hij zo veel te doen had in eigen land omdat er altijd 50 km. verderop weer een geheel ander landschap te zien was. Trekt men hiervan het Engelse chauvinisme af dan blijft er toch een grote kern van waarheid over. Van de 'moors' in het zuiden, de onherbergzame streken van Cornwall en Wales via de golvende park-landschappen van Midden-Engeland tot het Schotse hooggebergte kan men alles wat de natuur nog aan moois te bieden heeft tegenkomen. Zelfs de grauwe industriesteden als Sheffield en Birmingham vormen slechts enclaves die men zonder enige moeite kan vermijden. U kunt waar U maar wilt kennismaken met het specifieke Engels landschapsbeeld dat wordt beheerst door boomgroepen en -groepjes in golvende grasvlakten. Daarbij zult U zich ongetwijfeld er over verbazen dat de natuur nog zulke enorme en fraaie bomen voortbrengt. Ook zult U ervaren dat de

Niet doen: na 12 uur 's middags koffie bestellen in een pub of een dergelijke gelegenheid. Men wordt geacht na dit uur bier of soortgelijke dranken te nuttigen.

Engelse gazons terecht beroemd zijn - van het eenvoudigste perkje in een stadspark tot de meest grandioze parken lijkt het gras op een biljart-laken.

Wanneer U tot de bewonderaars van Agatha Christie behoort zult U in vrijwel ieder dorp kunnen constateren dat de sfeer die zij in haar boeken oproept volledig in overeenstemming is met de werkelijkheid. Deze sfeer is vaak wat ouderwets maar er gaat vrijwel altijd een grote rust van uit.

Bezienswaardigheden

Het gevoel voor traditie van de Engelsen is spreekwoordelijk. De prettige consequentie daarvan is dat waar U ook terecht komt er altijd wel een handvol bezienswaardigheden in de buurt is. Oude kerkjes, kastelen, ruïnes, kloosters, buitenhuizen meestal goed bewaard en voorzien van uitvoerige beschrijvingen van hun rol in de geschiedenis van Engeland vindt men overal te kust en te keur.

Het wekt soms de indruk dat er nooit iets is afgebroken en dat men altijd bij wijze van spreken bij de geboorte van een later beroemd geworden man of vrouw al wist dat het geboortehuis bewaard moest worden. Dus houdt U van historische bezienswaardigheden dan kunt u op elk willekeurig punt van Engeland aan wal gaan en direkt met bezichtigen beginnen.

Bereikbaarheid

U kunt Engeland slechts op 2 manieren bereiken: per vliegtuig of per boot. Sommige mensen zwemmen over het kanaal maar dat vereist vrij veel voorbereiding. Voor automobilisten zijn de huidige ferryboten ideaal en relatief goedkoop. Een retour Oostende-Dover bijv. komt voor man-vrouw-2 kinderen en auto op f 250,- à f 300,-. U bent dan nog een dag rijden van de Engelse 'riviera' verwijderd. Europoort-Hull komt op ca. f 650,- retour maar dan heeft U ook een hut + diners + ontbijt inbegrepen. Hull is een ideaal

Niet doen: in elk restaurant smakelijk
toebereid eten verwachten. Men zegt
dat de Engelsen de wereld veroverden omdat
zij constant op zoek waren naar goed voedsel.

Niet doen: denken dat dit stuk ook maar
enigermate een volledig beeld geeft - een
volledig beeld van dit land is nl. niet te geven.

startpunt voor Yorkshire en het
merendistrict, dit laatste vergt nl. nog
slechts 200 à 250 km. rijden. Juni,
juli en augustus zult U echter op alle
boten wel tijdig plaats moeten
reserveren.

Kamperen in Engeland

De campings in Engeland zijn veelal
goed en niet druk. Duitsers en
Nederlanders treft U er nauwelijks.
Op de meeste campings kunt U
goede caravans huren - van kleine
4-persoons tot grote sta-caravans
toe. Deze zijn volledig ingericht en
de huurprijs varieert - afhankelijk
van seizoen en grootte - van £ 6.- tot
£ 14.- per week. Het vervoer van uw
eigen caravan per boot bespaart U
dan en dat loopt aardig op. Ook hier
is vooraf reserveren raadzaam.
The British Travel Agency in
Amsterdam zal U graag boekjes met
adressenmateriaal zenden.

Wat U in Engeland beslist niet moet doen

- Rechts rijden; de Engelsman raakt
dan door U in verwarring omdat hij

de voorkeur geeft aan links houden.
Hij zal echter nooit boos worden
maar U beleeft op het onjuiste van
Uw handelwijze attent maken.

- Na 12 uur 's-middags koffie
bestellen in een pub of een dergelijke
gelegenheid. Men wordt geacht na
dit uur bier of soortgelijke dranken te
nuttigen.
- Uw vrouw en kinderen meenemen
in dat deel van een restaurant waar
alcohol wordt geschonken. De wet
staat dat niet toe en men zal dan dit
deel van uw gezin naar een
afzonderlijke ruimte verwijzen.
- In de plaatselijke slagerij een van
de vele vleessoorten bestellen waar
U thuis aan gewend bent. De
Engelse slager zaagt een koe in
moten en verkoopt deze moten.
- In een restaurant smakelijk
toebereid eten verwachten. Men zegt

dat de Engelsen de wereld
veroverden omdat zij constant op
zoek waren naar goed voedsel.

- Denken dat al deze en andere
abnormaliteiten het leven in Engeland
ondragelijk maken, zij vormen juist
de charme daarvan.
- Tussen 15 juli en 15 augustus naar
de Zuidkust en de bekende bad-
plaatsen gaan want dan zitten alle
60 miljoen Engelsen daar.
- Denken dat dit stuk ook maar
enigermate een volledig beeld geeft
- een volledig beeld van dit land is
nl. niet te geven.

Wat U wel moet doen

- Tussen 15 juli en 15 augustus naar
Midden-Engeland gaan want alle
60 miljoen Engelsen zitten dan in een
strook van 15 km breed langs de
kust.

Jubileum bij de TPD

'Een 25-jarige worsteling met de decibel' noemde Ir. H. de Zeeuw, directeur van de Technisch-Physische Dienst TNO-TH te Delft, de ambtsperiode van onderdirecteur Ir. G. J. Kleinhoonte van Os, die 1 januari 1947 bij de TPD in dienst trad. Dit feit werd met een korte maar feestelijke bijeenkomst op 14 januari j.l. herdacht. In zijn toespraak tot de jubilaris (vergezeld van zijn echtgenote en kinderen) dankte de heer De Zeeuw hem namens de gehele TPD-gemeenschap voor het vele, dat Ir. Kleinhoonte van Os tot stand heeft weten te brengen.

Namens de groep Akoestiek van de Technische Hogeschool Delft sprak Ir. D. W. van Wulfften Palthe. Hij belichtte op vaak humoristische wijze een zeventienjarige samenwerking, die steeds bijzonder prettig is geweest, ook al gebruikte men vaak elkaars apparatuur en gereedschap en deelde men een zg. 'dodekamer'. Spreker, die ook namens de Wetenschappelijke Raad van de TPD het woord tot de jubilaris richtte, hoopte op een nog lange voortzetting van beider samenwerking, ook al bracht een kleine rekensom de uitkomst, dat er voor hen een vijftig-jarig ambtsjubileum niet in zat, omdat zij vóór het verstrijken van die reeks jaren al met pensioen zouden zijn.

Drs. J. Jonker, algemeen secretaris van de Centrale Organisatie TNO, die samen met Ir. Ph. H. Huisman, Hoofd Afdeling Personeelszaken van het Hoofdkantoor was gekomen, bracht vervolgens zijn gelukwensen over, mede namens de voorzitter en ondervoorzitter van de Centrale Organisatie TNO. Hij zei, vele malen te hebben geprofiteerd van de uiteenzettingen van de jubilaris op het gebied van de geluidstechniek. Hij noemde de heer Kleinhoonte van Os een pionier in de bestrijding

van geluidshinder. Diens werk heeft ertoe bijgedragen, dat daarvoor thans alle aandacht is.

Na de projectie van een aller-aardigste film, gemaakt door een tweetal 'collega's van de TPD over collega's van de TPD' was het woord aan de laatste spreker op deze door een gezellige receptie besloten bijeenkomst.

De 'conference' van de heer J. P. van Wisselingh heeft veel lachsalvo's veroorzaakt. Enkele van zijn lakonieke constatering: 'Toen Kleinhoonte van Os kwam, bestond de TPD uit slechts 2 personen. Als je nu eens deze zaal rond kijkt (gevuld met al je collega's) krijg je wel de indruk, dat de zaak een beetje uit de hand gelopen is...'

'Met Kleinhoonte van Os kwamen vele nieuwigheden. Hij introduceerde bijvoorbeeld de 'ruis'. En zijn aardigste uitspraak lanceerde de heer Van Wisselingh reeds direkt aan het begin van zijn toespraak: 'Je kunt beter 25 jaar lang geacht zijn en op je jubileumdag merken, dat men dat woord vergeet te gebruiken dan andersom.'

Het dankwoord van de jubilaris, die met enkele fraaie geschenken verrast werd, begon dan ook met: 'Vrienden, ik ben er stil van en dat is voor mij iets bijzonders'. Zijn woorden illustreerden duidelijk, hoezeer Ir. Kleinhoonte van Os zich verbonden voelt met de TPD en de TPD-collega's.

PM Fotowedstrijd

Havenstad Marmaris, Turkije. Kleine huizen, gebouwd op de ruïnes van een bij een aardbeving verwoest fort.

Deze vakantiefoto heeft de redactie gevraagd en gekregen van mevrouw C. W. Bosman van den Bosch, Hoofdkantoor. Waarom? Om degenen onder ons, die nog twijfelen of zij zullen meedoen aan de TNO-fotowedstrijd een zetje in de goede richting te geven. De geplaatste foto werd gemaakt met een eenvoudig cameraatje, dat nog ver onder de honderd gulden in prijs lag, door een fotografe die eigenlijk pas weer in de zomer van 1971 opnieuw begon met foto's maken. Toegegeven, de foto is lang niet overal scherp, maar al met al toch een die de sfeer vastlegt, waardoor de maakster werd getroffen.

Benoeming

Met ingang van 1 januari j.l. werd tot onderdirecteur van het Instituut TNO voor Bouwmaterialen en Bouwconstructies te Rijswijk Drs. I. Pels benoemd.

De heer Pels was tot die datum als econoom werkzaam bij de Economisch-Technische Afdeling TNO.

Voorlopige afsluiting over de regeling van

Enkele jaren geleden heeft het dagelijks bestuur van de Centrale Organisatie TNO een ontwerp laten maken voor de regeling van rechtsgeschillen bij TNO door middel van arbitrage. In 1970 is dit ontwerp in het personeelsoverleg gebracht. In mei 1970 is er, met TNO-Kontakt, aan alle medewerkers een overzicht gezonden van de mogelijkheden die er in Nederland bestaan voor de regeling van rechtsgeschillen. In oktober 1970 heeft TNO een forum-discussie georganiseerd voor de directeuren van de instituten en de leden van de vijf personeelsraden. De voorzitter van het forum, Prof. Dr. Mr. P. Zonderland, hield er een inleiding; daarna beantwoordde het forum een groot aantal vragen.

In dezelfde tijd heeft de Centrale Personeelsraad TNO de vijf personeelsraden naar hun mening gevraagd over dit onderwerp. Dit leverde vijf antwoorden op, waaruit nauwelijks voorkeur bleek voor een arbitrageregeling. Wel werd erop gewezen, dat de regeling van belangengeschillen urgenter was dan de regeling van rechtsgeschillen, niet in het minst omdat rechtsgeschillen vaak voortvloeien uit belangengeschillen. Het dbCO heeft met belangstelling kennis genomen van deze wens en vestigt voorts de aandacht op een ontwikkeling buiten TNO. Onder auspiciën van de Commissie Opvoering Produktiviteit van de Sociaal-Economische Raad wordt een onderzoek ingesteld naar de wijze waarop individuele klachtenprocedures in het bedrijfsleven functioneren en naar de achtergronden waaruit deze klachten voortkomen. Het is de bedoeling dat dit onderzoek zal leiden tot het opstellen van een aantal algemene voorwaarden waaraan een goede klachtenprocedure voor individuele werknemers zal moeten voldoen. Wil

an het overleg echtsgeschillen

TNO doelmatig handelen, dan zal zij gebruik moeten maken van de resultaten van een dergelijk onderzoek.

Verder heeft de CPR zich afgevraagd of dit tijdstip het juiste is voor de invoering van een regeling van rechtsgeschillen. Er wordt hard gewerkt aan de totstandkoming van de nieuwe arbeidsvoorwaarden, het Sociaal Statuut en het reglement voor het personeelsoverleg. De regeling van rechtsgeschillen past in deze reeks, maar is naar de mening van de CPR eerder het sluitstuk dan het beginpunt. De CPR heeft het dbCO op de hoogte gebracht van deze opvattingen. Daarop is in onderling overleg besloten het gesprek over de regeling van rechtsgeschillen op te schorten.

Dit uitstel houdt niet in dat er een periode van rechteloosheid zou bestaan of zou worden verlengd. Het ontbreken van een regeling voor rechtsgeschillen in de arbeidsvoorwaarden houdt alleen maar in dat een medewerker van TNO dezelfde rechten heeft als iedere andere Nederlander, namelijk het recht om bij vermeend onrecht een beroep te doen op de civiele rechter.

Ministerieel bezoek

Bezoek van Minister Udink aan de NO op 11 januari 1972 voor bezichtiging en bespreking van onderwerpen betreffende bouwkundig onderzoek bij TNO.

METAMORPHOSE

TNO had mij na rijp beraad gemachtigd tot het geven van een opdracht tot levering van een kostbaar apparaat. Op een gure februaridag begaf ik mij welgemoed per trein naar de Brabantse stad, waar de fabrikant in een aantal indrukwekkende fabriekshallen zou kunnen zorgen voor een goede en snelle levering. Direkt na de lunch-pauze meldde ik mij ten kantore van een wat knorrig kijkende zwaarlijvige oude heer, die - alhoewel hij de deur open deed - toch de

fabrikant zelf bleek te zijn. Tot mijn verbazing bleek hij helemaal niet ondersteboven van de toch niet geringe opdracht. Echt een man, die dagelijks met tonnen gelds stoeit en waar iedereen U tegen zegt. Een eigenlijk door mij bedoeld bezoek aan de fabriekshallen (om nog eens haarfijn toe te lichten, wat wij beslist niet en per se wél wilden) zat er niet eens in. Hij begreep het zó wel. Eigenlijk waren de zaken vrij vlug geregeld, mijn zorgzaam bedachte en zorgvuldig geformuleerde foefjes

om het apparaat precies zó uitgevoerd te krijgen als wij van TNO het in onze dromen wensten werden alle met een hoffelijk getuimond in een vlezig oude mannengezicht geaccepteerd.

Na twintig minuten waren wij eigenlijk al klaar. Doorgaans volgt dan nog een sociabel leuterpraatje als randversiering van het zakelijk deel van de bijeenkomst, maar ditmaal kon die tijd er niet af. Ik begreep het: drukke zakenman, volgekrabbelde agenda, ik moest opkrassen. Zelfs de juffrouw van de thee, zoals wij die bij TNO zo graag zien binnentreden, kwam niet opdagen. Wij verhieven ons beiden nagenoeg gelijktijdig uit de diepe crapauds. Terwijl mijn leverancier naar een muurkast schreed, zag ik iets merkwaardigs. Hij droeg namelijk een vormloze broek van een of ander goedkoop zwart katoenen weefsel. Nadat de kastdeur geopend was, trok hij snel het welgesneden donkergrijze colbert uit. Over zijn hagelwit overhemd liet hij achtereenvolgens een trui en een vaalblauw kielkje glijden. Om de clean-shaven stierennek ging een rode halsdoek. Een zwart zijden boerenpetje werd op de grijze kruin geplant.

Voor de buitendeur drukten wij elkaar met een grijs van begrip vriendelijk de hand. Carnaval, nietwaar! Over het verlaten fabrieksterrein kuierend, zag ik hem om de hoek verdwijnen. Ik ben er van overtuigd, dat hij pas toen die helrooie kunstkonen heeft opgezet, die ik tijdens het gehele gesprek in een bakje op zijn bureau had zien liggen. Op dat bakje stond duidelijk 'niet afleggen!' Maar met die kunstkonen op had hij mij toch niet willen ontvangen.

IEBE

Over 'toegepast onderzoek' gesproken

'Wie vanuit de Oudemanhuispoort to Amsterdam de hoofdingang van de universiteit wil bereiken moet links- of rechtsom een plantsoentje gaan. Herhaaldelijk neemt men waar dat de ene bezoeker de linkerweg kiest, terwijl de andere om onverklaarbare redenen aan de weg rechtsom de voorkeur geeft. Hier rijst een belangwekkend probleem waar alleen de sociale wetenschappen uitkomst kunnen bieden.

In het kader van het studieproject 'maatschappelijke relevantie' heeft een researchteam van het Sociologische instituut dit vraagstuk onderzocht; onlangs is een voorlopig

rapport uitgebracht. Het definitieve rapport wordt begin 1973 verwacht, de kosten van het project bedragen naar schatting twee ton. Het onderzoek werd verricht via een schriftelijke enquête onder de Poortbezoekers, aangevuld met systematische observatie en participatie door leden van het researchteam; hierbij werd o.a. van filmcamera's gebruik gemaakt. De respons van 23, 34 pct werd door de onderzoekers 'zeer bevredigend' geacht, mede gezien de uitvoerige vragenlijst: 83 genummerde vragen, waarvan de meeste in drie of vier subvragen waren onderverdeeld. Op basis van tellingen en een aanvullende mondelinge enquête

kwamen de onderzoekers tot de conclusie dat de respons representatief mag worden geacht voor de totale populatie van de Poortbezoekers. Bij het onderzoek stuitte men op onverwachte methodologische problemen. Zo bleken sommige Poortbezoekers op de heenweg weliswaar de hoofdingang te gebruiken, maar ze verlieten het complex door de fietsenstalling of door een zijuitgang. Dan was er nog een gering percentage dat op de heen- en/of terugweg dwars dóór het plantsoentje ging, maar deze groep werd buiten beschouwing gelaten, conform de inzichten van de Amerikaanse socioloog Talcott Parsons over sociaal evenwicht en deviant gedrag.

Uiteindelijk kwam men tot een classificatie van de populatie in 8 subgroepen, t.w. degenen die op de heenweg linksom gingen en op de terugweg ook, zij die heen links gingen en terug rechts, zij die heen rechtsom liepen en terug door de zij-uitgangen of de fietsenstalling etc.'

Overgenomen uit VU magazine.

Stellingen

De opmerking van mijn elfjarig dochtertje 'dat het onbegrijpelijk is dat papa zoveel tijd en kosten besteedt aan een boek dat door bijna niemand wordt gelezen', dient niet al te kinderlijk te worden opgevat.

H. M. G. van der Velden, 1971

Oplossing puzzel 180

A. Het kryptogram (diagram A), waarvan de omschrijvingen gekozen waren uit de inzendingen van de puzzelschare, gaf geen moeilijkheden, ofschoon er een puzzelaarster bij was die moeite had gehad met haar eigen omschrijving...

Alle inzenders van kryptozinnen kregen per omschrijving 1 punt en als de omschrijving gekozen was voor het samenstellen van de puzzel, 5 punten. Dat betekende een extra stijging op de ladder van 5 punten voor de bescheidenste- en van 70 punten voor de meest succesvolle inzender.

B. Het kruistalraadsel (diagram B) was, zoals altijd met dit soort opgaven, een hele kluif, waar tabellen-boeken aan te pas moesten komen. De dualiteit werd meestal aangewezen (56 hor.), maar bovendien betrapten de rekenaars ons nog op een 'trivialiteit'. Voor 46 vert. waren drie elfvouden mogelijk (82291-82621-82731) en hor. 57 en vert. 58 konden daaraan aangepast worden.

C. Optelling: $23102 + 12521 + 6321 + 221 + 21 = 42821 - 635$.

Winnaars van de extra kerstprijzen waren de heren W. A. van Noort en W. H. Westenberg en de laddertop werd bereikt door de heren L. v. d. Veen, (2e x) met 1135 pnt. en J. v. d. Graaf (6e x) met 1115 pnt.

Onze felicitaties voor dit gelukkige viertal!

De stand aan de top van de ladder is nu:

1. Mevr. L. Beek-Koevoets, 1110;
2. Hr. H. van Lingem, 1100;
3. Hr. W. Voorn, 1070;

1	G	R	A	P	J	A	S		A	R	A	B	I	E	R
	R		R		A		C	E	L		L		D		O
10	A	N	K	E	R		H		L		E	L	O	G	E
	N		E		I	S	O	B	A	A	R		O		R
13	I	N	L	E	G		R		N		T	A	L	U	D
	E		N		E	T	A	G	E		M				E
20	T	A	N	D	E	M		C		E	L	I	X	E	R
	A		E		M	E	T	E	R		C		R		
25	A	N	E	M	I	E		I		S	P	A	R	E	N
	A		I		R	O	E	S	T		A				A
31	S	T	E	E	G		V		T		K	L	E	E	D
	G		N		E	X	E	G	E	S	E		N		E
37	I	N	T	E	R		R		E		K	O	K	E	R
	E		E		S		A	A	L		E		E		E
40	R	E	N	S	T	A	L		S	T	R	A	L	E	N

Diagram A.

Diagram B.

¹ 1	² 3	³ 5	⁴ 7	⁵ 9		⁶ 1	⁷ 2	⁸ 5		⁹ 1	¹⁰ 1	¹¹ 1	¹² 1	¹³ 1
¹⁴ 5	¹⁵ 6		¹⁶ 4	¹⁷ 0	¹⁸ 3	¹⁹ 3		²⁰ 3	²¹ 9	²² 7	²³ 0		²⁴ 5	²⁵ 3
²⁶ 6		²⁷ 1	²⁸ 8			²⁹ 3	³⁰ 6	³¹ 1		³² 3	³³ 5		³⁴ 5	
³⁵ 2	³⁶ 3		³⁷ 2	³⁸ 1	³⁹ 9	⁴⁰ 2		⁴¹ 4	⁴² 9	⁴³ 7	⁴⁴ 0		⁴⁵ 8	⁴⁶ 7
⁴⁷ 5	⁴⁸ 8	⁴⁹ 3	⁵⁰ 2			⁵¹ 2	⁵² 3	⁵³ 4		⁵⁴ 3	⁵⁵ 5	⁵⁶ 7	⁵⁷ 9	
	⁵⁸ 0		⁵⁹ 5		⁶⁰ 2	⁶¹ 5	⁶² 4	⁶³ 1	⁶⁴ 6		⁶⁵ 0		⁶⁶ 6	
⁶⁷ 1	⁶⁸ 0	⁶⁹ 3	⁷⁰ 0	⁷¹ 4	⁷² 1		⁷³ 2		⁷⁴ 3	⁷⁵ 2	⁷⁶ 1	⁷⁷ 4	⁷⁸ 5	⁷⁹ 6
⁸⁰ 5		⁸¹ 2			⁸² 6	⁸³ 4		⁸⁴ 2	⁸⁵ 2			⁸⁶ 8		⁸⁷ 7
⁸⁸ 9	⁸⁹ 5	⁹⁰ 1	⁹¹ 9	⁹² 5	⁹³ 1		⁹⁴ 9		⁹⁵ 1	⁹⁶ 2	⁹⁷ 3	⁹⁸ 4	⁹⁹ 5	¹⁰⁰ 6
	¹⁰¹ 5		¹⁰² 5		¹⁰³ 2	¹⁰⁴ 5	¹⁰⁵ 9	¹⁰⁶ 2	¹⁰⁷ 1		¹⁰⁸ 3		¹⁰⁹ 5	
¹¹⁰ 8	¹¹¹ 4	¹¹² 2	¹¹³ 1			¹¹⁴ 5	¹¹⁵ 9	¹¹⁶ 3		¹¹⁷ 3	¹¹⁸ 4	¹¹⁹ 5	¹²⁰ 6	
¹²¹ 2	¹²² 4		¹²³ 9	¹²⁴ 6	¹²⁵ 5	¹²⁶ 6		¹²⁷ 3	¹²⁸ 3	¹²⁹ 3	¹³⁰ 0		¹³¹ 5	¹³² 5
¹³³ 7		¹³⁴ 3	¹³⁵ 5			¹³⁶ 6	¹³⁷ 0	¹³⁸ 3			¹³⁹ 3	¹⁴⁰ 2/6		¹⁴¹ 4
¹⁴² 3	¹⁴³ 3		¹⁴⁴ 1	¹⁴⁵ 2	¹⁴⁶ 0	¹⁴⁷ 7		¹⁴⁸ 2	¹⁴⁹ 1	¹⁵⁰ 4	¹⁵¹ 3		¹⁵² 8	¹⁵³ 3
¹⁵⁴ 1	¹⁵⁵ 0	¹⁵⁶ 0	¹⁵⁷ 0	¹⁵⁸ 0		¹⁵⁹ 7	¹⁶⁰ 9	¹⁶¹ 2		¹⁶² 2	¹⁶³ 3	¹⁶⁴ 1	¹⁶⁵ 3	¹⁶⁶ 2

4. Mevr. T. v. d. Laan-Hazelhoff, 1040;
5. Mej. H. J. de Braal, 975.

Puzzel 182

A. In het kruiswoord-diagram moeten normale woorden worden ingevuld. Alle letters T, N en O zijn reeds gegeven. U kunt proberen alleen met deze gegevens het diagram verder in te vullen, maar hoewel dat mogelijk is, blijkt het een lastig karwei. We voegen daarom omschrijvingen toe in de vorm van 'lettersommen'. Daarbij is A = 1, B = 2, C = 3, enz. De som van de waarden van de resterende letters is als omschrijving gegeven. Neem bijv. vert. 2 met als som 3. Hier kunnen alleen de letters A en B (1 + 2) worden ingevuld. Of het woord dan ABT of BAT moet worden is door combineren met de kruiswoorden te vinden.

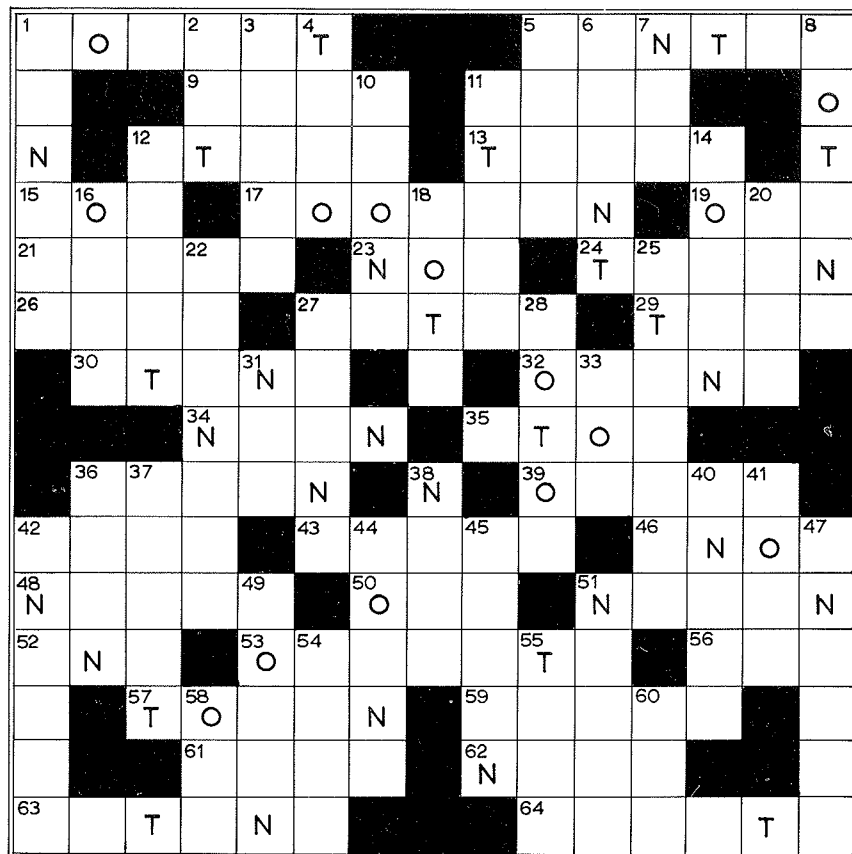
De omschrijvingen zijn:

Hor.: 1.26 5.40 9.40 11.32
12.62 13.41 15.35 17.42 19.11
21.49 23.7 24.22 26.34 27.43
29.33 30.13 32.28 34.10 35.13
36.33 39.32 42.32 43.63 46.12
48.18 50.14 51.17 52.6 53.69
56.30 57.23 59.56 61.52 62.20
63.17 64.49.

Vert.: 1.48 2.3 3.58 4.27 5.36
6.13 7.10 8.34 10.54 11.32
12.52 14.30 16.26 18.37 20.39
22.45 25.31 27.32 28.36 31.10
33.34 36.25 37.10 38.32 40.25
41.35 42.44 44.36 45.38 47.48
49.27 51.34 54.43 55.35 58.17
60.24.

B. Woordraadsel

Onderstaande woordfragmenten zijn ontstaan door het weglaten van alle letters T, N en O uit woorden, waarvan de omschrijvingen daarna zijn gegeven.

AGSGEVEL - AIESE - ALIEI -
APHESE - ARPLGIE - BEERIE -
EEMIG - EHIPIE - EMLG - IERUIUS -
ISLEME - LADGIIS - LGARS -
MUMEE - PESKAE - PLSHGE -
REEVE - SEPARMA - SESEHEA -
SRGE - UIDIGIG - VELHR - VERGE -
WRSELE - II.
1. Specialist; 2. Tak van wetenschap;
3. Soort textielzaak; 4. Zich
moeizaam bevrijden; 5. Maat voor
opbrengst van kapitaal; 6. Land in
Afrika; 7. Gelijk individu; 8. Alles
omvattendheid; 9. Insectenkenner;
10. Vis; 11. Afgezant; 12. Tegen-
stelling; 13. Herdenkingsteken; 14.
Afzondering; 15. Informatie; 16.
Javaans heerser; 17. Bijzondere
slotakte; 18. Taster; 19. Ongepast;
20. Exploratie van land; 21. Invitatie;
22. Prop textieldraden voor schoon-

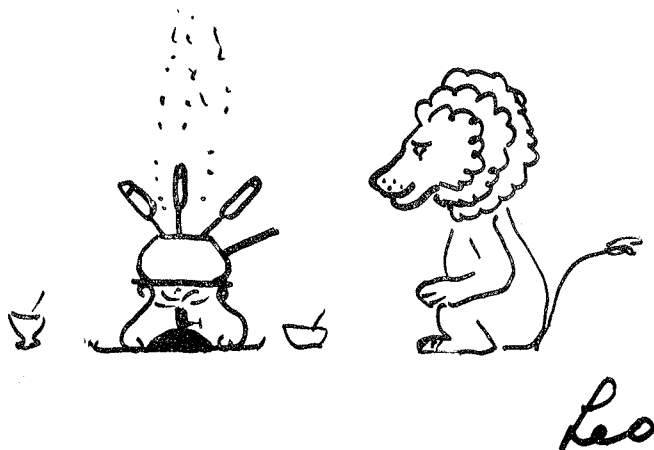
maken; 23. Accumulatie; 24. Vrees;
25. Extract.

De bedoeling is dat U de oor-
spronkelijke woorden weer terug-
vindt, enkel door toevoeging van de
letters T, N en O (die meerdere
keren mogen worden gebruikt).
De beginletters van de gevraagde
woorden geven van boven naar
beneden gelezen een latijnse spreuk,
die ook al op TNO van toepassing
zou kunnen zijn.

De beide opgaven zijn goed voor
25 punten op de ladder, mits de
juiste oplossingen op uiterlijk
20 maart 1972 worden ontvangen op
het adres van de Puzzelredactie
TNO-Kontakt, van Heemstrastraat 19,
Delft.

Veel succes e gree va Hrass!!

SOLOPOT

Tot mijn spijt was het vorige maand onmogelijk de Solopot tijdig klaar te krijgen. Toch alsnog mijn beste wensen. Mocht u vragen, suggesties of eigen recepten, waarvan u anderen wilt laten meegenieten, hebben op kookgebied schrijf dan eens, zoals ik twee jaar geleden bij het begin van deze rubriek schreef. Adres E. H. Hueck-van der Plas, p.a. postbus 217, Delft. Deze maand op verzoek iets over fondue en een heerlijke winterdrank.

Kaasfondue anders

Bent u wat uitgekeken op kaasfondue doe er dan eens iets mee. Neem per persoon: $\frac{1}{2}$ gesnipperd sjalotje, 5 fijngesneden champignons, 1 theelepel tomatenpuree, 60 ml droge witte wijn, 100 g geraspte kaas (bijv. belegde edammer), $\pm$ 1 theelepel maizena, kirsch, peper, nootmuscaat, 1 plak ham (fijngesnipperd) en 1 takje fijngesneden peterselie.

Laat het sjalotje in een beetje boter zacht worden, laat dan de champignons even meebakken. Voeg tomatenpuree en wijn toe en laat dit mengsel aan de kook komen. Voeg de kaas geleidelijk steeds roerend toe tot alles gesmolten is. Bind de fondue met de maizena tot de gewenste dikte. Voeg kirsch toe en breng op smaak met peper en nootmuscaat. Strooi op het laatste ogenblik de ham en peterselie over de fondue en roer deze er pas aan tafel doorheen.

Vleesfondue

Gebruik een goede olie. Zelf neem ik olijfolie. Zorg dat de olie goed heet op tafel komt en warm hem eventueel halverwege de maaltijd weer op. Het is niet nodig uitsluitend biefstuk, die wel erg duur is, te gebruiken; veel slagers verkopen tegenwoordig fonduegehakt dat al gekruid is; draai er kleine balletjes van en rol

deze door paprikapoeder, kerriepoeder of gedroogde peterselieblaadjes uit een potje. Denk verder eens aan stukjes varkensvlees, kip of bloemkool.

Verder geven wij er sausjes bij. Er zijn veel soorten in flesjes en potjes te koop, maar zelf maken is toch wel leuker. Als basis gebruik ik gelijke delen mayonaisse uit een potje en yoghurt. Hieraan worden dan verschillende ingrediënten toegevoegd.

- I. Een beetje mosterd, kerriepoeder, enkele fijngesnipperde gemberbolletjes en een beetje gembernat.
- II. Fijngesnipperde uitjes, augurkjes, kappertjes, aromapoeder.
- III. Paprikapoeder, tomatenketchup, een beetje fijngesnipperde rauwe ui, peper, aromapoeder.
- IV. Een fijngewreven hardgekookt ei, mosterd, fijngesnipperde peterselie, peper, nootmuscaat. Het is moeilijk hoeveelheden te noemen: begin voorzichtig en proef geregeld of het naar smaak is.

Rum au lait

Rum met melk doet ons altijd denken aan een terrasje aan de Boulevard Saint Germain des Prés, waar alleen dranken met rum te verkrijgen zijn. Dit recept kan met warme of met koude melk gemaakt worden. Per persoon 1 borrelglasje rum, 1 lepel suiker, snuifje kaneel, 1 glas melk. Meng eerst de suiker en de kaneel met de rum en voeg daarna de melk toe.

TNO-Kontakt,

Personeelsorgaan van de Nederlandse Centrale Organisatie voor Toegepast-Natuurwetenschappelijk Onderzoek TNO;

Redakteur: J. Borst;

Redakteuren Puzzelrubriek: J. v. d. Horst en Th. H. Asselman;

Redactie-adres: Juliana van Stolberglaan 148, Postbus 297, telefoon 814481 te Den Haag;

Kopie voor het volgend nummer dient uiterlijk 22 februari in het bezit van de redactie te zijn;

Druk: Semper Avanti te Den Haag.